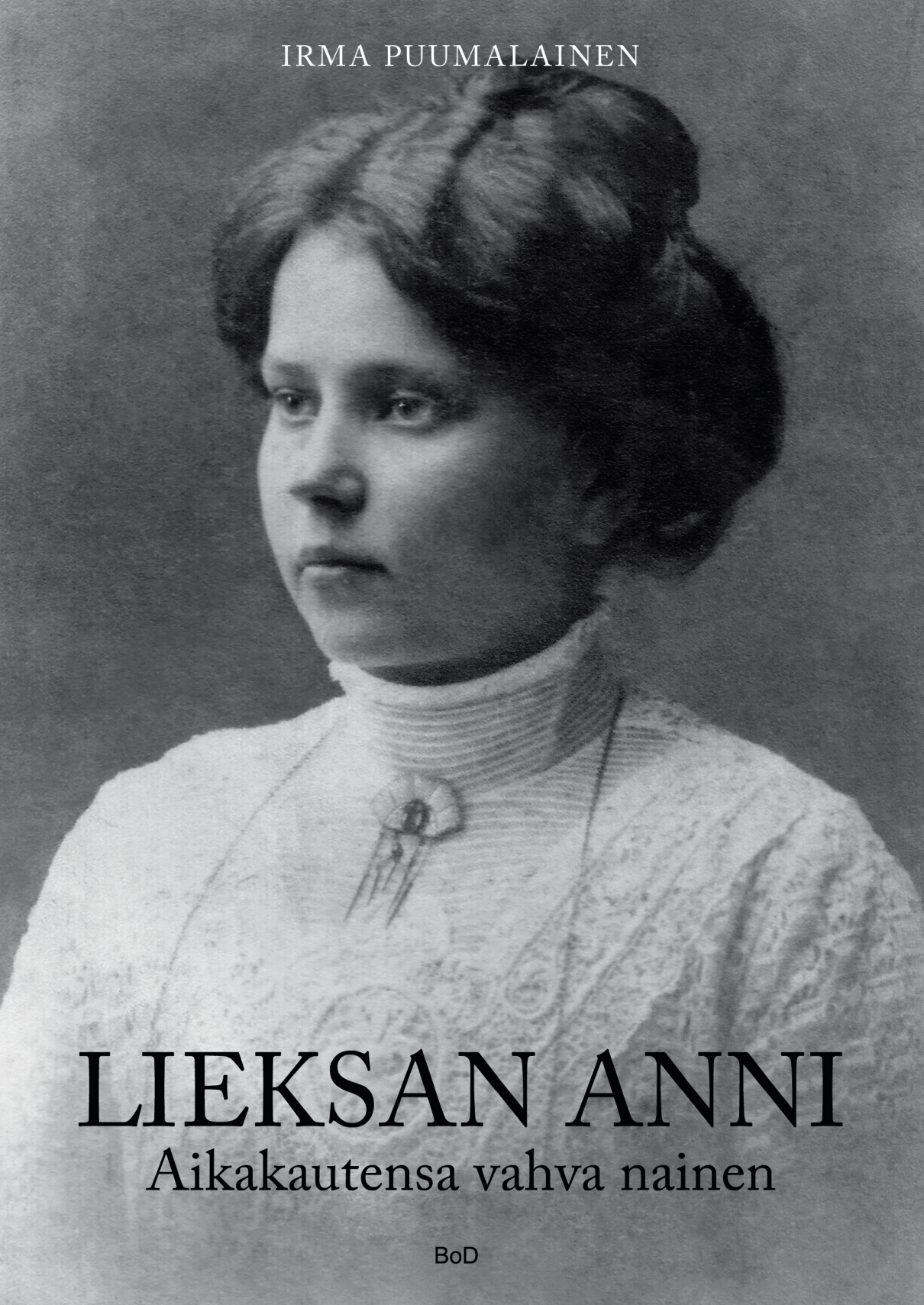


IRMA PUUMALAINEN



LIEKSAN ANNI

Aikakautensa vahva nainen

LIEKSAN ANNI
AIKAKAUTENSA VAHVA NAINEN

Irma Puumalainen

LIEKSAN ANNI

AIKAKAUTENSA VAHVA NAINEN

Valokuvat: Tarja Eklund, Nina Heikkinen, Irma Puumalainen, Tiina Puumalainen, Timo Puumalainen, Hannu Savinainen, Työväen Arkisto Helsinki
Editointi ja taitto: Kirjalabyrintin palaute- ja muokkauspalvelu

© Irma Puumalainen 2015

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Nordersted, Saksa

ISBN 978-952-330-365-2

Sisällys

Alkusanat	7
Kirjan henkilöitä	9
1 Muistikuvia Ahmovaarasta	13
2 Naisten yhteiskunnallinen herääminen	31
3 Sortokausista kohti itsenäisyyttä	41
4 Punaista ja valkoista	53
5 ”Varsovan laulu” ja Ohranan tahtipiiska	67
6 Naiset laajentavat reviiriään	75
7 Työväenaatetta ja harrastuksia	89
8 Mustat peltilinnut peittävät taivaan	101
9 Väli rauhasta jatkosotaan	113
10 Sodan aikana tarvitaan kaikkien panosta	135
11 Sota raaistaa	149
12 NM-toiminta	165
13 Sos.dem. naisyhdistys ja osuusliiketoiminta	171
14 Demarinaisten saavutuksia	181
15 Maalta kaupunkiin – Rantakylältä Kallioon	193
16 Sodan jälkeiset muutokset	209
17 Hierulimurmon suruja ja iloja	221
18 Kylmä sota ja miehittäjät	237
19 Kekkonen, Kekkonen, Kekkonen	245
20 Sosialidemokraattiset naiset tänään	257
Loppusanat	261
Lähteet	265

Alkusanat

Lähtiessäni tutkimusmatkalle mummoni Anna (Anni) Maria Puumalaisen (1890–1980) elämään, halusin tutustua samalla omaan historiaani ja juuriini. Voisiko meillä kahdella eri aikakauden naisella olla jotain yhteistä ja voisiko aikakausissamme olla myös jotain samankaltaista?

Tiesin Annin työskennelleen ja vaikuttaneen Lieksassa ja Helsingissä niin työssään kansanparantajana kuin poliittisestikin. Minua kiehtoi ajatus löytää lisää tietoa tuosta sisukkaasta pohjoiskarjalaisesta naisesta, joka taisteli yhdessä naistoveriensä kanssa parantaakseen maamme vähäosaisten elinolosuhteita, oikeuksia ja vaikutusmahdollisuuksia. Edessäni oli tutustuminen Annin sisäiseen ja ulkoiseen elämäнкаareen.

Erityisesti naisten aseman parantaminen oli Anni Puumalaisen sydämen asia. Se herätti minussa paljon kysymyksiä, joihin lähdin hakemaan vastauksia. Siten varsin luontevaa oli tutkia ja kuvailla aikakausia, kulttuuria ja tapahtumia myös naisten ja lasten näkökulmasta.

Maamme sisäisen historian lisäksi koin tärkeäksi peilata ihmisten kokemuksia tapahtumien keskellä myös muualla Euroopassa saadakseni kuvan siitä, millaisessa maailmassa mummoni Anni Puumalainen eli ja millaisessa maailmassa olen itse varttunut. Halusin lukea ja kuulla erilaisia tarinoita ja tuoda ne toistenkin koettaviksi. Tarinateatterin luoja Jonathan Fox totesi jo aikoinaan: ”Jos voimme puhua ja kuunnella toisiamme syvällisellä tavalla, siitä seuraa jotain hyvää.” Uskon erilaisten elämäkokemusten kuuntelun ja lukemisen laajentavan ymmärrystämme.

Tutkimusmatkani aluksi kiertelin mummolleni tutuissa ja tärkeissä paikoissa. Lisäksi haastattelin erinäisen määrän Annin tunteneita ihmisiä, peilasin kokemuksiani matkoiltani Euroopassa, katsoin elokuvia ja dokumentteja, kuuntelin musiikkia ja tutustuin kirjallisiin lähteisiin. Sain siten perspektiiviä eri aikakausiin, kun pääsin kulkemaan historiallisesti merkittävillä ja mielenkiintoisilla paikoilla. Musiikilla oli oma erityistehtävänsä tunnelman luonnissa, ohjaamassa tarinan kulkua ja herättämässä tunteita.

Nykyisyyttä ei ole ilman menneisyyttä, eikä tulevaa ilman nykyisyyttä. Ne kietoutuvat toisiinsa lankakerän tavoin. Kurkistin kirjaa tehdessäni myös kahden suuren hirmuhallitsijan Hitlerin ja Stalinin myytin taakse ja katsoin pintoja sy-

vemmälle. Uskalsin nähdä silläkin uhalla, että viha voisi vaihtua inhimillisyydeksi. Jos ei inhimillisyyttä löytyisi muualta, niin ehkä yksityisestä elämästä, ihmisistä heidän vierellään?

Mummoni eli 10 eri vuosikymmenellä, jolloin tapahtui suuria myllerryksiä niin Suomessa kuin muualla maailmassa. Noita tapahtumia ei sovi unohtaa. Ne puolustavat paikkaansa kirjassani. Kirjoittaessani näin auki Anni Puumalaisen elämää, on se ollut samalla mielenkiintoinen matka Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen ja Suomen Sosialidemokraattisen Naisliiton historiaan. Se kirjoittamisessa on juuri kiehtovaa, että kun matkan aloittaa, ei voi koskaan tietää...

Irma Puumalainen
Espoo 14.10.2015

Kirjan henkilöitä

Turusten sukua

Mikko ja Maria (os. Hiltunen) Turunen – Annin isovanhemmat isän puolelta
Paavo ja Vappu Kuosmanen – Annin isovanhemmat äidin puolelta
Juho ja Matilda (os. Kuosmanen) Turunen – Annin vanhemmat
Antti Turunen – Annin veli
Anni Puumalainen (os. Turunen) – Kirjan päähenkilö
Otto Turunen – Annin veli
Matti Turunen – Annin veli
Eelis (Matin poika) ja Saimi Turunen – Harivaaralaisia
Veikko (Matin poika) ja Leena Turunen – Myrskyläläisiä
Karoliina (Liina) Turunen – Annin sisko
Hilja (os. Turunen) Kukkonen – Annin sisko
Otto Kukkonen – Hiljan aviomies
Kauko Kukkonen – Hiljan ja Oton poika

Sukua Annin isän puolelta

Leena (os. Turunen) Vattulainen – Juho Turusen sisko ja Annin täti
Olli Vattulainen – Leenan aviomies
Mari (os. Vattulainen) Turunen – Leenan ja Ollin tytär ja Annin serkku

Halkoniemeläiset

Matti Turunen – Mari (os. Vattulainen) Turusen aviomies
Kaisa Turunen – Matin sisko
Sirkka (os. Hyttinen) ent. Sumiloff – Eija Tiirikaisen hoitaja ja Puumalaisten perhetuttu
Ilmari Turunen – Marin ja Matin poika
Helena (os. Turunen) Widerholm – Marin ja Matin tytär

Jaakko Widerholm – Helenan aviomies
Helmi Turunen – Marin ja Matin tytär
Hilkkä (os. Turunen) Arola – Marin ja Matin tytär
Kerttu Turunen – Ilmari Turusen vaimo
Ida Turunen – Kertun ja Ilmarin tytär
Helmi (os. Turunen) Auvinen – Kertun ja Ilmarin tytär
Mikko Turunen – Kertun ja Ilmarin poika
Sirkka Turunen – Kertun ja Ilmarin tytär
Anja (os. Turunen) Karjalainen – Kertun ja Ilmarin tytär
Jouko Turunen – Kertun ja Ilmarin poika

Puumalaisten suku

Juho Juhonpoika ja Vappu Sakarintytär (os. Heikkinen) Puumalainen –
Antin isovanhemmat isän puolelta
Olof ja Anna (os. Hyttinen) Hiltunen – Antin isovanhemmat äidin puolelta
Juho Juhonpoika ja Helena Ollintytär (os. Hiltunen) Puumalainen – Antin
vanhemmat
Heikki Puumalainen – Antin veli
Juho Puumalainen – Antin veli
Antti Puumalainen – Juhon ja Helenan poika sekä Annin aviomies
Matti Puumalainen – Antin veli

Anni (os. Turunen) ja Antti Puumalaisen perhettä

Antti Eino Puumalainen – Annin ja Antin poika
Hedvig Hedda (os. Åhlberg) Puumalainen – Einon vaimo
Harry Puumalainen – Einon ja Heddan poika
Kaj Puumalainen – Einon ja Heddan poika
Heidi (os. Puumalainen) Åkerlund – Einon ja Heddan tytär
Anneli (os. Puumalainen) Röllich – Einon ja Heddan tytär
Mauri Puumalainen – Einon ja Heddan poika
Timo Puumalainen – Einon ja Heddan poika
Leila (os. Puumalainen) Koski – Einon ja Heddan tytär
Irma Annikki (os. Puumalainen) Järnström – Annin ja Antin tytär

Åke Järnström – Irma Annikin aviomies
Esko Puumalainen – Annin ja Antin poika
Kaarina (os. Korvala) Puumalainen – Eskon vaimo
Tarja (os. Puumalainen) Eklund – Eskon ja Kaarinan tytär
Jari Eklund – Tarjan aviomies
Kalle Pekka Eklund – Tarjan ja Jarin poika
Irma Kaarina Puumalainen – Eskon ja Kaarinan tytär
Helga (os. Puumalainen, ent. Tiirikainen) Savinainen – Annin ja Antin tytär
Reino Tiirikainen – Helgan ent. aviomies
Eija Tiirikainen – Helgan ja Reinon tytär
Lennart Lennu Savinainen – Helgan toinen aviomies
Hannu Savinainen – Helgan ja Lennun poika

1 Muistikuvia Ahmovaarasta

Elettiin 1890-lukua Suomen suuriruhtinaskunnassa, Venäjän tsaarin alamaisina. Suomessa ja Venäjällä koettiin vuosikymmenen vaihteessa useita perättäisiä kato vuosia. Ruoka loppui ja joillakin alueilla kehittyi suoranainen nälänhätä. Nälänhädän perässä tulivat myös kulkutaudit. Venäjältä levisi vielä kolera nälän heikentämän väestön keskuuteen. Halla oli monesti vienyt sadot itäsuomalaisilta, ja vähitellen oltiin pientiloillakin siirtymässä viljan viljelyn sijasta maidontuotantoon. Omavaraisuus nousi tärkeään asemaan ja karjasta tuli elinehto. Näin myös ahmovaaralaisessa Turusen perheessä.

Pakkanen paukkui nurkissa ja tuuli juoksutti lunta tuvan seinustalle tammi-kuisena päivänä. Jo neljättä yötä oli joelta päin kuulunut käheää kovaäänistä ulvontaa. Peto oli käynyt pimeällä raatelemassa naapurista lampaan ja vasikan sekä puraissut porsaalta kurkun auki. Verta oli ympäri navettaa ja vain osaksi järsityt raadot makasivat lattialla, kun aamulypsylle tulleet naapurit saapuivat kauhistuttavaa näkyä ihmettelemään. Olisiko heidän navettansa ovi jäänyt vahingossa sulkematta?

Hengiltä se piru on saatava, kuului jokaisen huulilta. Huhuttiin, että se olisi tullut Venäjän puolelta ja siitä järven selkää Pielisen yli Kolin vaaralle. Kolin tykkylumisen metsän halki se oli juosta jolkutellut kohti Höytiäisen järveä. Tullessaan se oli raadellut jo lampaan ja erään torpparin koiran, ennen kuin ehätti jään yli Ahmovaaraan. Häiriintynyt susi oli varmuudella raivotautinen, sillä jäljistä päätellen sen havaittiin liikkuvan yksin asutusten lähellä ja raatelevan kotieläimiä syömättä niitä kuitenkaan.

Juho Turunen oli kyläläisten kanssa yrittänyt pyytää sitä siimoilla ja koirien avulla, mutta niihin ansoihin ei hukka ollut langennut. Miehet olivat viimein kaivaneet suuren kuopan, levittäneet sen päälle risuja ja lunta sekä asettaneet syötiksi raadellun vasikan puolikkaan, kuin herkkuaterian odottamaan nautti-jaansa. Kuopan pohjalle oli vielä laitettu teräväkärkisiä keppejä varmistamaan, ettei susi vain pääsisi pakenemaan. Siellä vesikauhuinen susi nyt makasi kuopan pohjalla veripäissään. Kaksi seipäistä oli lävistänyt sisäelimet, ja keppien kärjet olivat tunkeutuneet läpi tummanharmaasta turkista. Peto oli viimein kellistetty.

Juho hiihteli huojentuneena iltahämärissä kotiin ja heitti kastuneet ja osittain jäätyneet päällysvaatteet uuninpankolle. Tuvassa oli lämmintä, ja pöydällä höy-

rysi juuri uunista nostettu hauki. Lapsista vanhempi Antti ja sisarensa Anni kiirehtivät isäänsä vastaan ja utelivat sudesta.

– Saittako työ isä sen suden kuavettua ja missee se peto nyt mahttaa olla? aloitti Antti.

– Suattiinhan myö se viimennii ja tuolla se reessä kellottaa takaset oikosen-naa, vastasi Juho uteliaalle pojalleen.

Anni halusi puolestaan tietää, tekkeekö äiti siitä susipaistin.

– Tekkööpä tietennii ja pannoo karvasen piänni uunniin, pelotteli Antti.

– Elähän hupata, ei veikkosella tie, vastasi isä.

– Kyllä sie isä oot taitava mehtämies, kun semmosen pedon onnistuit nap-poomuaan, virkkoi Antti ylpäänä.

Juho tunsu mielihyvää pojan sanoista, mutta jatkoi, *ettei se vielä mittää oo.* – Vuan vuosia sitten eli kova karhumies, Kitusen Martti. Martti Kitunen kuluki karhun kuavossa Pohjanmualla, Keski-Suomessa ja Pirkanmualla. Ukko tappoi milttei 200 karhua elämänsä aikana. Karhumies uhras verta ja hamppaida kuusen juurelle, jotta onni suosis seuraavalla metätyskerralla. Aina kun tarvittiin apua metätykseen, niin Kitunen ol valammiina, kun melperi sottaan. Kerran ol Kitunen kavottanna kaulassaan riippuvan karhun hamppaan ja seuraavalla kuatomatkalla ol hiän huavottunna. Het kun hammas ol löytynnä, ol onni suosinna jälleen.

– Oisit isähi ottanna hamppaan, jatkoi Anni vielä innokkaana.

Anni olisi tahtonut nähdä suden, mutta siihen isä ei suostunut. Ei raivotauti-nen, verinen peto ollut enää vaaraksi kellekään, muttei sen katsominen sopinut lasten silmille.

Susiin suhtauduttiin tuohon aikaan kauhulla ja vihamielisesti. Sudet olivat aiheuttaneet paljon vahinkoa riistalle, kotieläimille ja joskus jopa ihmisille. Runsas vuosikymmen takaperin 1880-luvun alussa oli sattunut eräs synkkä ta-pahtumajakso. Tuolloin Turun seudulla liikkui petoeläin, joka surmasi 22 lasta. Siitä, mikä eläin tuolloin oli kyseessä, ei ollut varmuudella selvyyttä, mutta us-kottiin, että kyseessä oli susi. Lähellä Uttakaupunkia oli käynnistynyt oikea susisurmien vyyhti.

8-vuotias Kalle Hörnberg oli lähtenyt talvella viemään perunoiden pesuvettä ulos, jolloin hän kohtasi matkallaan kaksi sutta. Kun Kallea ei kuulunut sisälle, lähti äiti etsimään poikaa. Pihalta löytyi vain tyhjä kiulu. Naapurit tiesivät ker-toa, että läheisellä pellolla oli nähty susia. Illansuussa Kallen etsijät löysivät raadellun ruumiin osia laajalta alueelta. Saman vuoden huhtikuussa vei susi Laitilassa 2-vuotiaan torpparin tyttären Johanna Wiikin. Susi oli napannut ty-tön läheltä taloa tämän leikkiessä siskonsa kanssa. Etsijät löysivät tytön jäänteitä muutaman virstan päästä talosta. Apuun petoa jahtaamaan saatiin Venäjältä yh-

deksän ammattimaista sudenmetsästäjää. Eräs näistä metsästäjistä surmasi Nousiaisissa vanhan susinaaraan ja lastensurmat loppuivat siihen.

Juhon nuoruudessa oli eri puolella Suomea sattunut useita suden ja ihmisen kohtaamisia, joissa ihminen jäi auttamatta toiseksi. Synnä noihin ikäviin tappauksiin, joissa susi oli ihmisen päälle hyökännyt, oli pienriistan metsästys. Pedoille ei jäänyt tarpeeksi syötävää. Raivotautinen susi oli erittäin ongelmallinen, sillä se saattoi kulkea parissa päivässä jopa 150 kilometriä. Suden puraisemat eläimet huolehtivat vaarallisen tehokkaasti raivotaudin levittämisestä, joten oli hyvä, että Juho naapureineen sai vaarallisen pedon surmattua.

Pedolla oli kokoa ja näköä. Juho arveli sen painavan lähes 60 kg. Seuraavana päivänä se tiedettäisiin, kun peto vietäisiin nimismiehelle tarkistettavaksi ja punnittavaksi. Sudesta oli luvassa 100 mk tapporaha. Aamun tunteina ehti Anni nähdä vilauksen viltin alta retkottavasta sudesta, ennen kuin isä lähti tapporahoja hakemaan. Raivotautisesta sudesta, jonka kita oli ammottavan suuri, riitti lapsilla leikkiä pitkään. Anni esitti sutta ja Antti metsästäjää.

Kauan ei suden tapporahoista ehditty nauttia, vaan pientilalla oli tehtävä työtä ahkerasti aamusta iltaan, jotta kaikki saivat särvintä pöytään. Annin äiti Matilda Turunen oli taitava käsistään. Tuohon aikaan perheenäidit valmistivat kaikki käyttövaatteet itse. Kirkkoa on pidetty aina miesten työkenttänä, mutta kirkko tarvitsi myös naisten työpanosta; öylätit, kynttilät ja kirkolliset tekstiilit valmistuivat naisten tekeminä. Noista kirkolle tehdyistä puhdetöistä sai Annin perhe leivän jatketta.

Kotityöt oli usein jaettu naisten ja miesten kesken. Matilda huolehti karjanhoidosta, ruoanlaitosta, pyykinpesusta, kehuusta ja kutoi Juhon valmistamilla kangaspuilla matot ja ryijyt. Ympäri vuoden jatkuivat askareet samanlaisina. Äiti paistoi patakukkoa, läskillä vahvistettua uunipuuroa ja karjalanpaistia, jos sattui olemaan lihaa. Aina ei ollut. Uunissa kypsyivät kala-, lanttu- ja perunakukot. Kukon lisäksi ei Anni tiennyt parempaa herkkua kuin vastaleivottu ruisleipä. Ruispalan päälle kun sipaisi vielä kirnuttua voita ja otti hörpyn piimälasista, ei muuta tarvittu. Askareetkin tuntuivat jälleen kevyemmiltä.

Piimä oli kokkeliä. Matilda viilsi lämpimässä paikassa piimitetyn kuoritun maidon veitsellä niin, että hera erottui piimämassasta. Sen jälkeen hän laittoi kokkelin mietoon uuninlämpöön, jossa se koveni ja loppukin hera erottui. Kokkelista riitti säilöttävää myös talveksi.

Aterioita oli kolme: uamunen, jolloin syötiin puuroa tai leipää, päivällinen, jolloin pisteltiin usein kalaa tai riistaa, ja iltasella mahdutettiin mahaan vielä leipää taikka päivälliseltä jäätyä tähderuokaa. Mitään ei tohdittu heittää pois. Jokaisella perheenjäsenellä oli oma puulusikka, joka ruoan jälkeen nuolttiin

puhtaaksi ja laitettiin hyllyyn odottamaan seuraavaa ateriaa. Kahvia juotiin uamusella, uamusen ja päivällisen välillä ja vielä johonkin aikaan iltapäivällä. Kahvi juotiin useimmiten ilman vehnästä, sillä vehnäleipää nautittiin juhlapyhinä ja vieraiden tullessa kylään. Toisinaan sai Anni pyörittää kampea ja jauhaa kahviprännärissä paahdetut pavut kahvimyllyllä. Paahdetuista ja jauhetuista pavuista leijaili pirttiin jumalainen tuoksu.

Annin isä metsästi ja kalasti. Hän oli myös taitava käsistään ja valmisti tarvekalut ja verkot itse. Juholla oli katiskat pyytämässä läheisessä Tuopan joessa ja Höytiäisen järvestä hän kalasti sukulaismiesten kanssa verkoilla ja nuotalla haukea, muikkua ja siikaa. Toisinaan laskettiin pitkäsiima, jossa oli syöttinä milloin matoja, milloin täykalvoja. Antti oli jo pienestä pitäen mukana kalareisuilla. Kalastuksen rinnalla oli metsästys tärkeä ruoanhankintamuoto. Juho käsitteli itse pyyntieläimistä saamansa nahat ja turkikset sekä kävi myös ahkerasti savotassa ja uitoilla.

Savottaan lähdettiin jo nuorena. Pojat olivat propseja tekemässä savotoilla ja uitoissa. Joinakin päivinä miehet saattoivat paiskia töitä aamun koitosta iltahämäriin. Aluksi puut myytiin enimmäkseen pystyyn huutokaupassa eniten tarjoavalle, joka huolehti puiden hakkuusta ja niiden kuljetuksesta. Savotat aloitettiin parhaiden uittoväylien varsilta ja ulotettiin yhä etäämmälle yläjuoksulle ja syrjäisemmille seuduille. Metsätyön eteneminen noudatti tarkoin vuodenaikojen vaihtelua, ja eri vaiheiden onnistuminen oli ratkaisevasti luonnonolosuhteista riippuvaa. Puut kaadettiin ja siirrettiin tienvarteen talveksi odottamaan kevättä ja jään sulamista.

Työ oli rankkaa, eikä siinä joutanut kuin yösydämessä ummistaa silmänsä ennen kuin työt jatkuivat. Työparina oli mies sahoineen ja kirveineen sekä suomenhevonen. Huonojen kulkuyhteyksien ja pitkien välimatkojen vuoksi työläisten majoittamiseksi rakennettiin metsätyökämppien verkosto tiettömään erämaahan.

Purouitto suoritettiin toukokuussa ja järviuitto kesällä. Syksyllä leimattiin puut ja harvennettiin metsää. Metsätyö oli Juholle ja monelle juukalaiselle miehelle pääammatti. Maanviljelyyn oli aikaa keväällä, maaliskuu- ja huhtikuussa. Yhdessä perheen voimin poltettiin kaskea, tehtiin heinää ja korjattiin syksyisin satoa.

Anni sai opetella sisarustensa kanssa jo varhain työnteon. Tytöt oppivat naisten ja pojat miesten töihin. Kesäisin Anni kävi paimenessa, taitteli leppäkerppuja lampaille, auttoi rissusavotassa, perunan panossa, huiski karpäsiä lehmästä ja opetteli äidin kanssa lypsämään. Sanottiin, että huono lypsäjä on kuin reikäinen rahakukkaro. Jokainen pisara otettiin utareista talteen. Lasten tehtävänä oli myös laitella palikoita heinäseipäisiin ja päästellä kaloja aitan seinään levitetystä

Lieksan Anni – aikakautensa vahva nainen on elämäkerta/historiikki 1890–1980 eläneestä lieksalaisesta kansanparantajasta, työväenyhdistys- ja työväenteatterinaisesta Anna (Anni) Maria Puumalaisesta. Tämä pieni suuri nainen koki sortokaudet, työväen ja naisten poliittisen heräämisen, Suomen itsenäistymisen ja useat ankarat sotajaksot kansalaissodasta lähtien.

Sota-ajan kokemuksia on usein käsitelty sotilaiden, voittajien ja voitettujen näkökulmasta. Sota koskettaa erityisellä tavalla naisia ja lapsia, viattomia sivullisia, joiden kokemuksista ja kärsimyksistä on alettu kirjoittaa vasta viime vuosina. Historiassa on paljon vaiettua ja salattua. Perheissämme on paljon vaiettua.

Kirja liikkuu Annin sisäisen ja ulkoisen elämänkaaren vuoropuhelussa. Se on eräänlainen kulttuurin, historian ja eri aikakausien kuvaus pienen ihmisen näkökulmasta. *Lieksan Anni – aikakautensa vahva nainen* ei ole vain mustavalkoista totuutta vaan vivahteikas värifilmi, joka sisältää myös roppakaupalla komiikkaa.

